

MATURA

USTNA

PRZEGLĄDASZ DARMOWY FRAGMENT PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ

MOŻESZ KUPIĆ W SKLEPIE:
OPRACOWANIE PYTAŃ
MATURA 2023

bpa
baba
od polskiego

BABA OD POLSKIEGO

MITOLOGIA

03

Wstęp

04

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

05

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

06

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

07

Jaki obraz ludzkiego losu kreuje literatura?

spis treści

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W
SKLEPIE:

09

Motyw matczynej miłości

11

Rola Fatum w świecie starożytnym

13

Labirynt jako metafora ludzkiego losu

15

Jakie wizje zaświatów można odnaleźć w literaturze?

17

Mity jako metafory ludzkiego losu i działania

19

Dramat człowieka zmagającego się z przeciwnościami losu

21

Problematyka winy i kary

23

Jaki jest los dobroczyńców ludzkości?

Kod
rabatowy
-10%:
KLUB

Baba od polskiego

Jestem nauczycielką, oligofrenopedagogką, polonistką, dydaktyczką, podcasterką - a przede wszystkim tą, która bardzo lubi się uczyć i nauczać.

Przed Tobą zbiór opracowań tematów z „Mitologii” na maturę ustną w 2023 r. Opracowanie nie powstało po to, abyś uczył_a się na pamięć zdania po zdaniu – wiem, że to niemożliwe. Zamiast wkuwać na pamięć, skorzystaj z moich propozycji odpowiedzi, aby wiedzieć, o czym możesz powiedzieć w trakcie egzaminu. Chcę Cię zainspirować do tworzenia własnych wypowiedzi – obecna formuła matury ustnej daje taką możliwość, ponieważ w realizacji zadania musisz odnieść się do wybranego kontekstu. Może to być dosłownie wszystko – książka (także spoza listy lektur obowiązkowych), film, piosenka, dzieło sztuki, zagadnienie z zakresu filozofii lub psychologii, wydarzenie społeczne czy termin historycznoliteracki.

Każde opracowanie zawiera wszystkie elementy, które powinny się znaleźć w prawidłowej odpowiedzi:

- wstęp z postawioną tezą
- odwołanie do mitów
- odwołanie do kontekstu (niemal wszędzie jest to lektura obowiązkowa)
- podsumowanie wypowiedzi

Po wylosowaniu tematów będziesz mieć 15 minut na przygotowanie, a następnie w ciągu 10 minut będziesz musiał_a omówić oba tematy (jedno z listy pytań jawnych i drugie z puli pytań niejawnych). Teoretycznie nie ma żadnych dodatkowych wytycznych – tylko od Ciebie zależy, ile czasu poświęcisz na omówienie obydwu tematów.

Ważne jednak, aby zmieścić się w czasie 10 minut i odnieść się do wszystkich elementów polecenia. Zalecam podzielenie przysługującego czasu na dwie części trwające po 5 minut. Przed rozpoczęciem wypowiedzi spójrz na zegar i zapisz na kartce godzinę, o której musisz poruszyć drugi temat.

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

Nie przejmuj się, że na papierze Twoja wypowiedź wydaje się krótka. Wypowiedź ustna zawsze trwa więcej, niż może się wydawać (wynika to z faktu, że umiemy bardzo szybko czytać).

Lista jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego (CKE):

**PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W
SKLEPIE:**

Czym jest kontekst? Najprościej mówiąc, jest to informacja SPOZA lektury, która rzuca nowe światło na omawiany temat lub stanowi uzupełnienie tego, o czym mówisz. W moich propozycjach odpowiedzi szeroko zarysowuję kontekst, aby nikt nie miał wątpliwości, że został on zrealizowany.

Nie chodzi o to, aby powiedzieć, że podobny motyw pojawił się w lekturze X – zamiast tego możesz powiedzieć na przykład, że podobny motyw pojawił się w lekturze X, ale został inaczej zrealizowany, później natomiast musisz powiedzieć, w jaki sposób i co z tego wynika w kontekście tematu pracy.

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

Równie dobrze kontekst może być także jednym zdaniem, wówczas jednak ważne jest, aby wycisnąć z kontekstu jak najwięcej – Twoje zdanie musi być mocne i stanowić ISTOTNE uzupełnienie wypowiedzi.

Aby uniknąć wątpliwości, możesz wprowadzić kontekst słowami „Uważam, że istotnym kontekstem uzupełniającym omawiany temat jest...” – dzięki temu zaznaczasz, że wprowadzasz kontekst (i nikt nie ma wątpliwości).

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

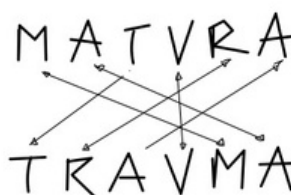
Jestem tym typem człowieka, który stresuje się ważnymi wydarzeniami i boi się, że o wszystkim zapomni. Zawsze staram się zrobić backup na wypadek czarnej dziury – mam milion pomysłów na minutę, ale dość szybko o nich zapominam, jednak umiem sobie z tym radzić i podzielę się z Tobą moją metodą.

W trakcie przygotowania do egzaminu napisz na kartce to, co chcesz powiedzieć. Nie pisz pełnymi zdaniami – będziesz mieć wówczas pokusę, żeby je przeczytać podczas egzaminu (a nie o to chodzi!). Zawsze rozpisuj sobie poniższy schemat i uzupełniaj go hasłowo:

- Teza:
- Argument:
- Przykład:
- Kontekst:
- Refleksja:

*Porzód
Babe*

życie to schemat:

W ten sposób zawsze będziesz mieć ściągawkę na wypadek czarnej dziury. Z takiej kartki możesz korzystać w trakcie egzaminu i nie wpływa to na obniżenie oceny!

Język polski, tak jak matematyka, wymaga stosowania wzorów.

Motyw matczynej miłości

Wstęp
(wprowadzenie):

Nie ma większej miłości niż matczyna. Literatura od zawsze ukazuje matki jako postaci najbardziej kochające swoje dzieci, dla których są w stanie zrobić wszystko. Motyw ten ma swoje korzenie w mitologicznej historii o Demeter i jej córce Persefonie, zwanej również Korą.

Przykład z lektury:

**PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W
SKLEPIE:**

Demeter, bogini płodności, nie bez powodu została nazwana mater dolorosa – matką pełną cierpienia i bólu. Pewnego dnia Persefona złamała jej zakaz i zerwała narcyz, kwiat, którego zapach był tak piękny, że aż odwracał myśli od nieba. Niedługo później Persefona została zabrana do Hadesu, a Demeter rozpoczęła poszukiwania córki. Przez dziewięć dni i dziewięć nocy błądziła po świecie, zajrzała w każdy zakątek. Jej rozpacz była tak wielka, że razem z chęcią życia Demeter zniknęła także cała przyroda. Rośliny nie wydawały plonów, a rzeki wyschły, wskutek czego ludzie zaczęli morzyć głód. Bogowie przestali dostawać ofiary od ludzi i musieli przebłagać Demeter, dlatego powiedzieli jej, co się stało z jej córką. Hades nie chciał jednak rozstawać się z Persefoną (którą poślubił), dlatego dał jej owoc granatu. Zjedzenie kilku ziarenek oznaczało, że dziewczyna musiała wracać co roku na parę miesięcy do Hadesu. Grecy w ten sposób właśnie tłumaczyli sobie obumieranie przyrody na zimę – uważali, że był to czas, gdy Persefona wracała do Hadesu, a Demeter ponownie przeżywała żalobę i uśmiercała wszelką roślinność. Jej cierpienie stanowiło największy wyraz matczynej miłości do swojego dziecka.

Kontekst:

Motyw matczynej miłości pojawił się również w „Balladynie” Juliusza Słowackiego. Także i w tym utworze została przedstawiona mater dolorosa, która poświęciła swoje życie, aby uratować córkę przed śmiercią. Kiedy Balladyna zamordowała swoją siostrę Alinę i wyszła za mąż za Kirkora, wyparła się swojej matki i pozbyła się jej z zamku. Wskutek swoich intryg Balladyna została królową, ale – zgodnie z tradycją – przed koronacją miała wydać wyroki w sprawach kryminalnych. Przed jej oblicze podeszła oślepla wdowa, która poskarżyła się na swoje córki. Kiedy jednak matka Balladyny dowiedziała się, że niewdzięczne dzieci są skazywane na śmierć, chciała wycofać oskarżenie.

Motyw matczynej miłości

Pragnęła uchronić dziecko przed najwyższym wymiarem kary – nie wyjawiała imienia Balladyny, za co została ukarana torturami i zmarła. Tym samym ukazała inny aspekt matczynej miłości: miłość bez granic, gotową na najwyższe poświęcenie.

Zakończenie
(podsumowanie):

Zarówno Demeter, jak i matka Balladyny kochały swoje dzieci bez granic. Antyczne i romantyczne teksty literackie pokazują, że matczyzna miłość jest nieskończona i sprawia, że można dla swojego dziecka zrobić wszystko.

**PRZEGLĄDASZ DARMOWY
FRAGMENT PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W SKLEPIE:**

Rola Fatum w świecie starożytnym

Wstęp
(wprowadzenie):

Koncepcja życia wg starożytnych zakładała, że człowiek nie decyduje o swoim losie. Jest on marionetką w rękach bogów, a jednocześnie nie ponosi odpowiedzialności za zło, które mu się przytrafia – nie musi być to konsekwencją jego grzechu. Fatum jest tym samym personifikacją tego, co nieuchronne.

Przykład z lektury:

Nad rodem Labdakidów wisiało fatum. Było ono karą za czyny, których dokonał Lajos, dziadek Antygony. Rozkochał on bowiem w sobie młodego księcia, a później go porzucił; księżę z rozpaczyny popełnił samobójstwo, a jego ojciec przeklął wszystkich potomków Lajosa. Władca Teb udał się do świątyni, aby wysłuchać przepowiedni. Dowiedział się, że jego syn go zabije. Aby tego uniknąć, nakazał porzucić dziecko w górach i dla pewności przebić mu stopy. Noworodek został jednak odnaleziony przez posłańca i zanieiony do bezdzietnych władców Koryntu. Ci wychowali go jak swojego syna i nie mówili mu, że jest adoptowany. Dziecko dostało na imię Edyp, co oznaczało „opuchłe stopy”. Gdy chłopak dorósł, udał do świątyni w Delfach i otrzymał przepowiednię, zgodnie z którą ożeni się z własną matką i zabije swojego ojca, a jego dzieci będą cierpieć. Nie wiedział, że nie był synem władców Koryntu, dlatego (aby ich chronić i uciec przed przeznaczeniem), uciekł. Podczas wędrówki spotkał człowieka, który nie chciał mu ustąpić z drogi, wdał się w bójkę i zabił go. Kiedy przybył do Teb, usłyszał, że miasto jest gnębione przez Sfinksa. Jako jedyny odgadł zagadkę potwora i tym samym uwolnił od niego mieszkańców – w nagrodę został królem i ożenił się z królową – Jokastą. W historii opisaney w „Królu Edypie” tytułowy bohater dowiedział się, że jednak przepowiednia się spełniła. W drodze do Teb Edyp zabił swojego prawdziwego ojca, a jego żona (w rzeczywistości jego matka) zabiła się, gdy tylko poznała prawdę. W konsekwencji Edyp postanowił wymierzyć sobie karę: oślepić siebie samego i skazać na wygnanie. Z kolei dzieci Edypa i całe królestwo trafiły pod rządy Kreona – brata Jokasty. Antygona, córka Edypa, odprowadziła niewidomego ojca do Kolonos, gdzie miał teraz mieszkać. Okazało się jednak, że pod jej nieobecność bracia Polinejkes i Eteokles zginęli w bratobójczej walce o władzę.

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W
SKLEPIE:

Rola Fatum w świecie starożytnym

Pierwszy z nich został uznany za zdrajcę, gdyż wystąpił przeciwko bratu z wojskiem swego teścia, króla Argos. Kreon, wuj i aktualny król Teb, zabronił jego pochówku, co było wielką karą, albowiem w wierzeniach Greków bez ceremonii i pochowania ciała nie można było zaznać spokoju w krainie zmarłych. Antygona, mimo zakazu, pochowała brata. Żołnierze go wykopali, ona pochowała ciało ponownie i trafiła przed sąd.

W efekcie została skazana na śmierć głodową w grocie skalnej, przykrytej kamienną płytą. Wiedziała, że była winna, bo złamała prawo, ale uważała, że ważniejsze jest dla niej prawo boskie niż ludzkie – a to wymaga szacunku do zwłok. Antygona miała siostrę Ismenę, która jako jedyna przeżyła, bo nie chciała angażować się w sprawy rodzinno-polityczne.

Kontekst:

Starożytna koncepcja fatum (fatalizmu) miała swoje odzwierciedlenie w wierzeniach starożytnych Greków. Wierzyli oni bowiem w Mojry – boginie ludzkiego losu czuwające nad życiem każdego człowieka. To z kolei doprowadziło do utrwalenia ich wizerunku w kulturze jako trzech kobiet przędzących nici ludzkiego losu.

Zakończenie
(podsumowanie):

Fatum jest jak klątwa, od której nie da się uciec, nawet jeśli pozna się swoje przeznaczenie. W przypadku mitu o rodzie Labdakidów przed fatum nie uciekli ani Lajos, ani Edyp. Wierzono więc, że los każdego człowieka jest zdeterminowany – to, co czeka nas w przyszłości, zostało już dawno napisane (np. przez Mojry).

PRZEGLĄDASZ DARMOWY
FRAGMENT PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ W SKLEPIE:

B A B A B O D P O L S K I E G O

CHCESZ POGŁĘBIĆ SWOJĄ WIEDZĘ NA
TEMAT LEKTUR - POBIERZ DARMOWE
EBOOKI

WESELE

NOTATKI DO POWTÓREK PRZED EGZAMINEM

Wszystkie informacje zawarte w tym e-booku są chronione prawami autorskimi. Osoby, które wykupiły dostęp do pliku, mają prawo do korzystania z treści na własny użytek. Obowiązuje zakaz dalszego rozpowszechniania w części lub w całości treści znajdujących się w e-booku bez zgody Autorki.

Jeśli uważasz, że powinienam coś dodać - napisz na babaodpolskiego@gmail.com

Moja działalność w sieci (od 2015):
[@babaodpolskiego](https://www.instagram.com/babaodpolskiego)

Materiały edukacyjne:
www.babaodpolskiego.pl